

Gevninge Forsamlingshus

Udgivet af: Gevninge Bylaug september 2016

Forord.

Materialet er udarbejdet på grundlag af det materiale, der blev lavet i forbindelse med Forsamlingshusets 60 års jubilæum i 1962 og materiale fra Lejrearkiverne.

Gevninge den 1. september 2016
Vivian Møller, Gevninge Bylaug

Forsidebillede: Titelblad til Christian Tobiassens Gevningebog.
Fotos: Lejre arkiverne og Gevninge Bylaug.

Gevninge forsamlingshus, Gevninge Bygade 1

Forsamlingshuset i 1950'erne. Forrest tv ishuset og til højre BP benzintank.

Forsamlingshuset 1902-1962.

Følgende er skrevet i anledning af Forsamlingshusets 60 års jubilæum. Forfatter ukendt.

Søndag den 2. marts 1902 havde gårdmand Peder Hansen formået, at der blev afholdt et møde; nærmere en generalforsamling, hvor interesserede mødte for at stifte Gevninge Forsamlingshus. På denne generalforsamling valgtes den første bestyrelse. Gårdmand Peder Hansen, Gevninge blev valgt til formand, kasserer blev smed N.P. Hansen, Gevninge. Den øvrige bestyrelse var gårdmændene A. Pilegaard og Niels Hansen, begge Kattinge og skomager N. Christensen, Gevninge. Af den gamle kerne der var blandt medstifterne kan nævnes – jordbrugerne Hans Jensen og J.P. Pedersen, Herslev, Hans Poulsen, Kornerup, dyrlæge Østergaard, Gevninge og lærer Nielsen, Gevninge.

Straks efter denne generalforsamling blev der sat skub i tingene. På et møde den 8. marts vedtog bestyrelsen at optage et lån i Sparekassen på 4000 kr. Lånet blev bevilget den 2. maj, hvorefter murermester Dillionær, Osted udarbejdede konditioner og tegninger.

Der indkom flere tilbud på opførelsen af Forsamlingshuset. Disse tilbud blev åbnet den 25. maj. Det blev vedtaget, at der højst måtte anvendes 5000 kr. til køb af grund, opførelse af bygninger og montering.

Murermester Dillionær fik overdraget arbejdet for en sum af 3975 kr. Bygningsudvalget bestod af gårdmand Peder Hansen, smed N.P. Jensen og mejeribestyrer N.P. Jensen. Disse skulle føre tilsyn med arbejdet og foretage indkøb af komfur og lamper m.m. Snedkermester Niels Nielsen Alvad leverede inventar for en sum af 250 kr. Gæstgiver Larsen fik overdraget beværtningen. Der var nu gjort klar til en indvielse af bygningerne. Denne indvielse fandt sted

den 29. september 1902 – en dag mange havde set hen til. Sognet havde herved fået et samlingssted.

Lokalerne blev herefter taget flittigt i brug for en leje af 15 kr. til en balaften, og 4 kr. ved almindelige møder. Der blev optaget mange nye aktionærer, som indløste aktiebeløbet med 1/10 ved første termin, siden 1/20 hver termin. Lovene blev solgt for 10 øre pr. stk.

Det første aktionærbal afholdtes søndag den 8. november 1903. Der var fælles spisning med medbragt mad og der betaltes en entré af 75 øre for en herre og 50 øre for en dame.

Pasningen af Forsamlingshuset sørgede bestyrelsen for indtil der, 24. februar 1904, blev sluttet aftale med en skrædder P. Christensen, Gevninge. Denne skulle passe lamperne samt rengøringen af Forsamlingshuset. Christensen skulle som vederlag herfor have en betaling af 10 kr. pr år, samt overtage garderoben.

Da der manglede en stald hvor gæsterne kunne stalde op, besluttede bestyrelsen sådanne skulle opføres. Der blev optaget et lån i Husmandskreditforeningen på 500 kr. til dette formål. Arbejdet blev overdraget parcellist Jens Rasmussen, Gevninge for en sum af 450 kr.

Husmand Ole Christensen, Gevninge fik pladsen som staldmester for en årlig leje af 20 kr.

Gårdmand Jens Knudsen, Gevninge blev den 26. oktober 1905 valgt til formand for forsamlingshuset, kasserer blev uddeler A. C. Nielsen. Bestyrelsen blev ved denne generalforsamling udvidet fra 7 medlemmer til 9. Der blev her også sat lejens størrelse for sangforeningen og skytteforeningen, der betaler 95 øre pr. aften i leje, afholdsforeningen good-templer logen betaler 35 kr. pr. kvartal.

Forsamlingshuset måtte stadig skifte folk til renholdelses af huset, rense og tænde op i kakkelovnen, påfyldninger og renholdelse af lamper.

Årsagen hertil var den ringe betaling, der blev givet for arbejdet. Forsamlingshuset skulle holdes i orden. Bestyrelsen fik dog en ordning, idet vejmand Lars Peter Larsen, Gevninge påtog sig arbejdet for en årsløn af 20 kr. og dertil 25 øre hver gang der blev lagt i kakkelovnen. Larsen skulle så selv anskaffe optændingsbrænde.

Gymnastikhold ved Forsamlingshuset

Så er året 1911 nået. Det var et noget roligere år end de foregående. Skal der nævnes lidt fra dette år må det være den udvendige skorsten, som blev opført i oktober måned af murermester Olsen, Torkilstrup for 50 kr. Der blev også skiftet staldmester, idet skrædder Christensen overtog denne bestilling for en årlig leje af 6 kr.

I 1919 afsluttede bestyrelsen aftale med Dansk Billedreklame om ophængning af billeder i forsamlingshuset for en pris af 3 kr. pr. stk.

I de følgende år var der god drift i forsamlingshuset. Nu var man begyndt at røre på sig igen vedrørende pasning af forsamlingshuset. Det var stadig det store problem, med den 30. juli 1923, ansættes den første vært på kontrakt. Blandt 5 ansøgere valgtes landpost Ole Hansen, Gevninge for en sum af 250 kr. Priserne for servering blev fastsat, her kan nævnes kaffe med 2 brød + skat, 65 øre, en øl + skat, 45 øre, sodavand + skat, 30 øre.

I 1927 vedtoges det at forandre forsamlingshuset. Arbejdet blev overdraget tømrermester Hansen, Gevninge og murermester Kronsten. Tømrer, snedker og glarmesterarbejdet udføres for en sum af 660 kr. Murerarbejdet for 307,31 kr. Arbejdet færdigt den 1. august.

I 1931 påtalttes det igen, at det var stærkt påkrævet med at få indlagt elektrisk lys. Første gang det var på tale var i 1907, men udskudt. Tegninger og tilbud blev afgivet af Kr. Rybak. For hvilken sum dette arbejde udførtes, foreligger der intet om. Der var stadig brug for skillingerne. Atter og atter skulle der skaffes nyt inventar og store udgifter til vedligeholdelse var der. Men trods dette begyndte bestyrelsen at tale om andre opgaver.

I 1935 omtaltes det, at få en overbygning med en udbygning. Dette arbejde ville koste forsamlingshuset 11.000 – 13.000 kr. Det var mange penge for det fattige forsamlingshus og arbejdet og planen blev udskudt nogen tid. Da man senere ønskede arbejdet udført var materialer m.m. steget betydeligt således at opførelsen ville koste huset 21.000 kr., men forandringen blev foretaget. Der optoges et 1-2 prioritet i Sparekassen til dækning af udgifterne.

Årene efter fulgte i forbedringernes tegn. Der var stadig anskaffelser, der trængte sig på, men kassen var tom, hvorfor der stadig måtte optages nye lån, for at få forbedringerne gennemført. I 1946 blev der lagt tag på den ene side og lavet ventilation.

I 1951 blev der foretaget maling af lokalerne. Malerarbejdet udførtes af Jens Poulsen, Torkildstrup for en sum af 1935 kr.

Årene der fulgte var strenge år. Der var stadig mange ting, der skulle midler til. Der blev prøvet med arrangementer af mange art, for at få et par øre i kassen, men det var ikke nemt.

Der fulgte nogle år hvor der ikke var muligheder for at holde huset i den pæne stand, som der en gang er nødvendig. Der trængte igen til en stor modernisering. Huset havde tilnavnet ”Slæven”, men fik også navne, som bestyrelsen fandt for dårlige. Forsamlingshuset omtaltes også ”den gamle lade”. Bestyrelsen var uden skyld i den tilstand huset var kommet i. Kassen var og blev tom. Noget måtte der gøres og de skiftende bestyrelser arbejdede med planer og tegninger og håbede på, at der skulle komme en mulighed for, at man snarest kunne foretage en modernisering. Bestyrelsen var klar over at der skulle gøres noget og den 2. januar 1960 gik man i gang med en omfattende modernisering af forsamlingshuset.

Det blev atter et pænt forsamlingshus efter denne modernisering og der kom gang i foretagendet igen. Bestyrelsen så med stor tilfredshed på resultatet af de anstrengelser der havde været for at der atter kunne komme liv i Gevninges gamle forsamlingshus.

Hvad Lejrearkiverne gemmer på.

Ovennævnte er som nævnt skrevet af en ukendt, men Lejrearkiverne har materiale, så historien kan suppleres.

I januar 1969 søgte bestyrelsen om opførelse af et nyt forsamlingshus. Dette blev dog ikke en realitet.

Forsamlingshusets videre historie frem til 1958.

December 1940 var Jens Nielsen, Kornerup formand, næstformand Anker Hansen, Gevninge og kasserer Ejner Christensen, Gevninge.

Leje af salen kostede 12 kr. til balaften og 8 kr. til møde. Den lille sal 4 kr. og skulle man have stuen ved siden af med kostede det 6 kr.

I 1941 gav gymnastikforeningen 2,50 kr. pr. gymnastikaften og danselæreren 50 kr. for en sæson. Danselæreren var A. H. Nielsen.

Samme år udvidedes garderobe og balkon og i 1942 tilbyggedes huset.

Januar 1942 anmodede Gevninge Boldklub om leje af lokaler til opførelse af dillettant og forberedende prøve, pris 50 kr.

I 1943 var bestyrelsen formand Ejner Christensen, Gevninge, næstformand Valter Andreasen, Herslev.

Gevninge Boldklub betalte 50 kr. til leje af huset til dillettant.

Juni 1943 var byggeriet færdigt.

Danselærerinde frøken H: Jønsson fornyede lejen og der blev købt klaver.

Brønden fyldtes og P-pladsen planeredes.

Den 29. august kl. 17.30 holdes der indvielsesfest med fællesspisning af medbragt mad. Pris 3 kr./par.

September 1943 kom der nye priser på udlejning. Til bal 16 kr. for stor sal og 11 kr. til klaver. Møder 10 kr. Lille sal 5 kr. plus stuen 8 kr.

November 1943 lejede Husmandsforeningen salen til dillettant for 50 kr.

I september 1944 anmodede frk. Jeppesen om eneret på afholdelse af danseskole i forsamlingshuset.

Værten søgte om lejlighedsbevilling på spiritus for 3 måneder, hvilket blev givet.

24. september holdtes høstfest med medbragt mad og brændevin.

I november holdtes generalforsamling. Omsætningen var på ca. 2000 kr. og regnskabet balancerede med 14.318, 58 kr. Til formand valgtes Aksel Jensen.

3. marts 1945 beslaglagde tyske myndigheder huset til brug for ungarske soldater. Værten måtte flytte ud. 13. marts søgte gymnastikforeningen tilladelse til at bruge huset til gymnastik. Dette gav tyskerne ikke tilladelse til.

1. maj blev huset frigivet da det ikke egnede sig til formålet og værten kunne flytte tilbage.

I november 1953 drøftede man afholdelse af udstilling eller messe, hvor byens handlende kunne leje en stand.

I december vedtoges det at engagere Lillebil-biografen til at vise film. Lillebil-biografen rejste rundt og viste film i landdistrikterne. Det blev også vedtaget at udvælge forskellige dillettant stykker med henblik på at gå i gang med at indøve dillettant komedie.

Januar 1954 blev Frederik Frederiksen valgt til at sætte dillettant i scene.

Onsdag den 10. marts kl. 19 var der premiere på det første stykke ”Uldkræmmerens drenge” af Jens Thise. Billetpris 75 øre.

Lørdag den 13. kl. 15 blev stykket spillet for sognets gamle og om aftenen for aktionærer med husstand og efterfølgende bal til Uno Skovholdts orkester. Billetpris 4 kr. for begge dele. Forestillingen gentoges tirsdag den 16. marts. Men der viste sig at være lille tilslutning til dillettant.

Uno Skovholdt på sin 100 års fødselsdag i 2012.

I april forsøgte man sig så med præmiewhist. Der var 48 deltagere. Indskuddet var 8 kr. plus 2 kr. for kort. Præmierne var på hhv. 100, 50, 25 og 15 kr.

Weekenden den 20.-21. november holdt man så den udstilling for byens handlende, der tidligere havde været talt om.

November 1955 blev der holdt julemesse for byens handlende. Leje 4 kr./m². Der afholdtes tombola og solgtes lodsedler.

Juli 1956 var den igen gal med økonomien og man stillede sig følgende spørgsmål: Skulle man sælge huset? Skulle værtens leje sættes op? Eller skulle man drive huset uden vært? Eller sætte huslejen op til 600 kr.?

Huset kørte dog videre.

20. marts 1957 var der igen fest i huset. ”Gøglervognen fra Mørkøv” kom med underholdningen. Gøglervognen bestod af kuskens Jacobsen og orkestret Mørkøv Jazzband.

I november holdtes andespil om 8 ænder, 2 flæskesteg, 2 kolonialkurve og 1 gås i ekstraspil. Priserne var 4 kr. for en plade, 7 kr. for to og 10 kr. for tre. Ved to eller flere bankoer blev der trukket lod og taberne fik spillebeløbet tilbagebetalt.

Benzintankanlæg.

I 1944 skrev Gevninge Brugs og Forsamlingshuset i samarbejde en lejekontrakt om opstilling af et benzintankanlæg for en årlig leje af 100 kr., og de skulle betales forud. Denne lejekontrakt var bindende for begge parter fra 18. juli 1944. Udgifter til tankanlægget samt vedligeholdelse af arealet påhvilede ejeren, Det Forenede Olie Kompagni i København. Og det blev en BP (British Petrol) tank.

Lejemålet blev indgået for en periode af 15 år. Det skulle således løbe til 1959, men det blev forlænget yderligere 10 år og lejen blev ændret til 450 kr. om året. Efter de 10 år blev kontrakten ikke yderligere forlænget og anlægget blev nedlagt.

Værter.

Forsamlingshuset skulle have ny vært pr. 1. september 1951. Der var to ansøgere Regner Nielsen og Svend Plambeck. Ved afstemning i bestyrelsen fik Regner Nielsen 5 stemmer og Svend Plambeck 2. Det blev altså Regner Nielsen der fik jobbet.

Februar 1964 ansattes fru Lilly Jensen, som vært i forsamlingshuset. Hun skulle betale en månedlig afgift til forsamlingshuset på 175 kr. Og det var noget af et arbejde at være vært!

Værten overtog det service som fore fandtes ifølge opgørelse og evt. nyanskaffelser i ansættelsesperioden påførtes opgørelsen.

Samtlige restaurationspriser fastsattes i samråd med værten og bestyrelsen for forsamlingshuset. Afgiftspligten for spirituøse drikke påhvilede værten.

Værten forpligtede sig til at holde lokalerne i pæn og ryddelig stand, samt at værne om det inventar der fore fandtes. Lokalerne skulle rengøres straks efter udlejning. Der måtte ikke forefindes husdyr i lokalerne, køkken, gang eller andre rum. Med andre ord ingen steder indendørs.

Værten skulle foretage hvidtning af forsamlingshuset hvert år samt holde rydeligt omkring dette. Om vinteren skulle værten sørge for snerydning og grusning. Gårdspladsen skulle være disponibel for brugerne.

Værten skulle ved alle arrangementer være til stede og til rådighed hvis lejerne ønskede det. Hun skulle sørge for behovet af borde, bænke og stole i den udstrækning som det var muligt at fremskaffe. Dette gjaldt dog ikke ved biografforestillinger.

Værten betalte vandafgift og lysforbrug.

Ved private fester skulle værten overlade køkkenet til lejerne uden vederlag, dog skulle rengøringen efter brug betales af lejeren til værten.

Værten skulle sørge for at reglerne for ro og orden m.m. overholdtes.

Værten var i alle henseender underkastet bestyrelsen for forsamlingshuset og kunne ikke egenhændig foretage rettelser eller ændringer af nogen art, uden i forvejen at have indhentet tilladelse af bestyrelsen.

Indtægten for udlejninger samt afgiften til forsamlingshuset skulle afregnes med kassereren på dennes bopæl den første i hver måned.

Garderoben tilhørte forsamlingshuset. Uvedkommende parkering ved forsamlingshuset var forbudt. Værten skulle altid færdes ædruelig når der var arrangementer i lokalerne. Lejligheden stilledes midlertidig til rådighed for værten, indtil anden bolig kunne fremskaffes. Værten var indforstået med at der var 3 måneders gensidig opsigelsesvarsel.

Oktober 1969 blev der skrevet kontrakt med en ny vært. Om Lilly Jensen havde været der indtil da, vides ikke.

Den nye vært var fru Else Olsen fra Herslev. Kontrakten var enslydende med den forrige, dog med disse undtagelser:

Hun skulle betale en månedlig leje til forsamlingshuset på 200 kr.

Forsamlingshuset skulle hvidtes hvert år inden 1. august.

Udover at betale vandafgift og lysforbrug skulle hun også betale olieforbrug.

Eventuel forvoldt skade af lejeren hæftede denne for.

Hvor længe Else Olsen var vært, vides heller ikke. Men 1. oktober 1979 blev der indgået kontrakt med Lis Halkjær fra Roskilde. Den månedlige leje var nu på 300 kr. samt udgifter til el, varme og vand.

Som en ny bemærkning var kommet, at Sundhedsmyndighederne ikke tillod fremstilling af varme retter, herunder saucer o.l.

Garderoben.

September 1961 blev der indgået en 1 årig garderobekontrakt med Ellen Hansen i Gevninge. Forsamlingshuset leverede garderobenumre som skulle anvendes ved hver enkelt genstand og for opbevaring betales 50 øre udover at der til forsamlingshuset betales 20 øre pr. opbevaret genstand.

Forsamlingshuset tegnede brandforsikring for garderoben, men for tyveri påtog forsamlingshuset sig intet ansvar, men påhvilede den som passede garderoben.

Underholdning i forsamlingshuset.

Her er nogle eksempler på hvad der har været af forskellige former for underholdning i forsamlingshuset.

5. november 1965 underholdt pige popgruppen The Queens.

I 1978 optræder teatergruppen Rimfaxe med revyen ”Højt på strå”. Fra venstre: Preben Friis som ung gård-ejer, Kirsten Jensen som landbokvinde og Leon Mehlsen Pedersen som Jeppe Aakjær.

Men Gevningeborgerne kunne også selv. Her et par eksempler på deres dilletant. Der blev spillet dels i Forsamlingshuset, dels på Lille Nedergaard i Herslev.

Fra stykket "Svend, Knud og Valdemar".
Fra venstre Hanne Bøgelund Frederiksen, Lis Hillerup
og Svend Andersen.

Fra stykket "Den grønne elevator". Fra venstre Hanne Bøgelund Frederiksen, Poul Bøgelund Frederiksen, Eva Christensen og Ib Jensen.